

РЕЦЕНЗІЇ. ВІДГУКИ. ВРАЖЕННЯ

УДК 82.09

РОМАЩЕНКО Людмила Іванівна,
 доктор філологічних наук, професор кафедри
 української літератури та компаративістики
 Черкаського національного університету
 ім. Б.Хмельницького
 e-mail: lirom5@mail.ru

ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНЕ ВИДАННЯ „NOWA POLITYKA WSCHODNIA”

Nowa Polityka Wschodnia. – 2014. – nr. 2. – 325 s.

Останнім часом зростає увага до проблем різного плану в пострадянських країнах. Відтак з'являються міжнародні інтердисциплінарні часописи, що розглядають економічні, політичні, соціальні, культурні процеси на теренах цих держав, даючи змогу вченим різного фаху всебічно осмислити ту чи іншу проблему. І Польща в цьому плані приємно вражає. Доказом чому є вихід чергового (доволі об'ємного) міждисциплінарного піврічника „Nowa Polityka Wschodnia” (2014, №2), головним редактором якого є *Йоанна Маршалек-Кава*, а заступником – *Даулет Байделдінов*. До редакції ж (Rada naukowa) входять відомі вчені з багатьох країн світу: Польщі, Росії, Білорусі, України, Литви, Азербайджану, Казахстану, Узбекистану, Киргистану, Румунії, Чехії, Франції, Канади.

Вихід журналу здійснено у „Видавництві Адама Маршалєка” в місті Торуні – одній зі столиць Куявсько-Поморського воєводства, занесеної до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, батьківщині видатного польського астронома й математика М.Коперніка й „пряниковій столиці” Польщі.

Так, другий збірник за 2014 рік містить статті (серед них є досить „екзотичні” (с. 210), які становлять інтерес не лише для спеціалістів відповідної галузі, а й для науковців (та й звичайних читачів), що працюють в іншій царині. Приміром, стаття „Стратегии борьбы политических партий в период выборов в городское собрание города Бремена с 1947 по 2011гг.” *Б. Вронішевської* і *С. Гвоздь* сприймається зацікавлено не лише через асоціації з „Бременськими музикантами”: її автори зайнялися аналізом політичного устрою (особливо злободенно в умовах нинішньої ситуації в Україні) „Свободного ганзейського міста Бремена” (с.43), який наділений статусом міста-держави, має незалежний від федерації державний апарат, власний уряд і земельний парламент, незалежні органи правосуддя.

Працівників вищої школи, поза сумнівом, зацікавить стаття „Высшее образование в Москве и в России – возможности, проблемы, перспективы” *Н. Гбужинської*, у якій ідеться про ситуацію в освітній сфері (її схожість і відмінність із польською освітньою системою), умови здобуття вищої освіти загалом, а також у найпрестижніших закладах Російської Федерації, серед яких на першому місці – Московський державний університет ім. М.В. Ломоносова, заснований за наказом імператриці Єлизавети Петрівни, що перебувала в морганатичному шлюбі з Олексієм Розумовським (братом останнього українського гетьмана Кирила Розумовського) і лояльно ставилася до України (до речі, М. Ломоносов – перший ректор університету – деякий час навчався в Києво-Могилянській академії). Державний інститут російської мови ім. О. С. Пушкіна, випускниками якого стали понад сто тисяч іноземних громадян із 91 країни світу. Всеросійський державний університет кінематографії ім. С.А. Герасимова, серед всесвітньо відомих випускників (і

працівників) якого – вихідці з Польщі (Є. Гофман – автор фільму „Вогнем і мечем”) та України (О. Довженко, М. Вінграновський, С. Бондарчук). У статті окреслено проблеми, з якими стикається як російська, так і польська освітня система (ці ж проблеми, на жаль, властиві й українській освіті): зниження загального рівня освіти, пов'язане із соціальними, політичними та економічними чинниками (приватні вузи, що вирізняються невисокими вимогами, недостатнє фінансування, надмірна масовість тощо). У цьому ще раз переконалася з виступу на засіданні наукового круглого столу професора Гданського університету *Генріка Лещинського*, що кілька місяців тому відбувся в стінах ЧНУ ім. Б. Хмельницького, а також під час особистої зустрічі з ним у Польщі, куди автор цих рядків у черговий раз приїхала на наукову конференцію до Гданська-Сопота.

Українського читача, безперечно, зацікавлять статті польських науковців „Від концепції до стратегії національної безпеки України. Еволюція політики національної безпеки України в 1991-2012 рр.” *М. Прокоп* і „Формування правил українсько-китайського стратегічного партнерства” *М. Прокоп* та *І. Галевської*, що дають змогу поглянути на українські проблеми очима західних учених.

Видання цілком виправдовує статус міжнародного, пропонуючи публікацію матеріалів кількома мовами: польською, як мовою засновника, і світовими – російською, англійською і німецькою; назви статей у змісті, крім авторського варіанту, – російською та англійською мовами, як і анотації до статей.

Рецензований збірник має всі підстави стати майданчиком для наукових дискусій (відомо: наука закінчується там, де закінчується полеміка). Адже опубліковані матеріали пропонують дискусійні погляди, на що є пряма вказівка, наприклад, в анотації до статті „Західна Білорусь в польській інтерпретації: вибрані історичні теми і ліричні мотиви...” *С. Червонної*: „Различия в методологических принципах польской и российско-белорусской историографии (как царского, так и советского и постсоветского периодов) заключается в том, что в последней так называемая „Западная Белоруссия” выступает как независимый от судьбы польской нации объект научных исследований и субъект международного права (на основе которого якобы и было осуществлено ее присоединение к Белорусской ССР в 1939 году), в то время как в польских исследованиях и оценках все аспекты истории, культуры населения этого края, его политической трансформации выявляются сквозь призму польской исторической проблематики” (с.247). У світлі сказаного викличе неминучу полеміку аналіз текстів Ю. Мацкевича, для якого «„Західна Білорусь” так само, як і „Західна Україна”, Волинь (!), Віленщина є нічим іншим, тільки тереном польським...» (с. 253), – переклад із польської наш.

Може здатися полемічним розташування акцентів у статті „Діяльність міжнародного трибуналу по колишній Югославії: незакрите досє кримінальної війни в Боснії і Герцеговині” *О. Алієва* і *М. Абдуллаєва*.

Крім наукових статей у відповідних рубриках („Політика”, „Економіка”, „Культура”, „Історія”), у збірнику вміщені матеріали у рубриках „Повідомлення”, „Рецензії”, „Різне”, а також інформація для авторів і про авторів.

Хочеться вірити, що завдяки старанням редакційної колеги збірника й видавця, науковці з багатьох країн візьмуть участь у виважених, аргументованих і толерантних дискусіях.

ROMASHCHENKO Lyudmyla Ivanivna,

Doctor of Philological Sciences, Professor at the Department of Ukrainian Literature and comparative studies Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy

e-mail: lirom5@mail.ru

Одержано редакцією 22.10.2015
Прийнято до публікації 22.12.2015